

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723202326
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8723202326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A. XXXX/X, XXX XX C., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom AK Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.671,60 EUR s prísl. o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 19Csp/21/2023 – 217 zo dňa 23.2.2024 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d u j e rozsudok súdu I. inštancie vo výroku III. v časti o určenie neprijateľnosti poplatku za vedenie úveru vo výške 1,99 eur mesačne a vo výrokoch IV. a V.
- II. M e n í rozsudok súdu I. inštancie vo výroku III. v časti o určenie neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru vo výške 60 eur tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .
- III. Vo zvyšku rozsudok súdu I. inštancie z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd I. inštancie“) rozhodol tak, že výrokom I. určil, že úver zo dňa 9.11.2010 je bezúročný a bez poplatkov, výrokom II. žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 671,60 EUR s úrokom z omeškania vo výške 11,50 % z tejto sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia, výrokmi III., IV. a V. určil neprijateľnosť zmluvných podmienok v Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 9.11.2010 v článkoch IV. a IX. Výrokmi Ia, IIa, IIIa, IVa a Va priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Súd vec právne posúdil podľa ust. § 9 ods. 2 písm. a), f), j), k) a y), ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“ alebo aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Aplikoval aj ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1,2, § 421 ods. 1,2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že medzi stranami sporu bola dňa 9.11.2010 uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 3 000 EUR.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že úverová zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti, a to riadne vymedzený druh úveru, dobu trvania zmluvy, neobsahuje ani správnu výšku RPMN, správnu výšku celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, neobsahuje predpoklady použité na výpočet RPMN, ani správnu výšku splátok a správnu priemernú hodnotu RPMN.

Zmluva síce obsahuje legálne definovaný pojem „Druh spotrebiteľského úveru“, ale ten je definovaný len, že je to spotrebiteľský úver, bez akéhokoľvek atribútu, ktorý by predmetný spotrebiteľský úver, z hľadiska jeho druhu identifikoval.

Splácanie a výška splátky sú v zmluve upravené tak, že prvá až predposledná splátka sú vo výške 74,60 EUR a posledná anuitná splátka bude bankou vypočítaná na základe priebehu splácania úveru. Je preto otázne, na základe čoho žalovaný vypočítal hodnotu RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a aké predpoklady na výpočet RPMN použil.

V zmluve nie sú uvedené ani predpoklady pre výpočet RPMN. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať nielen výsledok výpočtu RPMN, ale aj matematický vzorec a premenné (predpoklady) použité pri výpočte. Jedná sa o samostatnú náležitosť, pri ktorej nepostačuje iba všeobecné odkazovanie, že na to, že údaje sa v Zmluve niekde nachádzajú.

Priemerná RPMN v Zmluve tiež nie je uvedená správne. Zo súhrnných informácií za 3. štvrtrok 2010, so stavom ku dňu 30.09.2010, teda za tretí kvartál roka 2010 vyplýva, že priemerná RPMN bola pri spotrebiteľských úveroch vo výške od 1 500 EUR do 6500 EUR so zmluvnou splatnosťou od 1 do 5 rokov na úrovni 20,68 %. V Zmluve je uvedená priemerná RPMN 19,96 %.

V zmluve nie je uvedená ani doba trvania zmluvy, pretože sa rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“.

V zmysle uvedeného a s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ je úver bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na to, že žalobkyňa bol poskytnutý úver vo výške 3 000 EUR, žalobkyňa uhradila sumu v celkovej výške 4 671,60 EUR, tak sa na jej úkor bezdôvodne žalovaný obohatil o sumu 1 671,60 EUR. Preto súd II. výrokom rozsudku zaviazal žalovaného vydať žalobkyňu uvedenú sumu, a to aj so zákonným úrokom z omeškania v zmysle § 517 ods.1, ods. 2 OZ od druhého dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému. Žaloba mu bola doručená spolu s prílohami, poučením a výzvou na vyjadrenie dňa 31.5.2023.

O tom, že sa žalovaný na úkor žalobkyne mohol bezdôvodne obohatiť sa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom Prehlásenie zo 17.02.2022 spolu so žalobou predložila. Súd má zato, že vznesená námietka premlčania žalovaným dôvodná nie je.

Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru a poplatku za vedenie úveru, tak ide o zmluvné podmienky, ktoré sú v rozpore s § 53 ods. 4 písm. t/ OZ a mnohopočetnou, notoricky známou, judikatúrou. Povinnosť spracovať a spravovať úvery je integrálnou súčasťou povinnosti banky, pri uskutočňovaní jej licencovanej činnosti pri poskytovaní úverov, v súlade s všeobecne záväznými právnymi normami. Súd na podporu týchto záverov zhodne so žalobkyňou poukázal na viaceré rozsudky okresných a Krajského súdu Prešov. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke týkajúcej sa spracovania osobných údajov súd uviedol, že v predmetnom zmluvnom ustanovení spotrebiteľ podpisom zmluvy vopred udeľuje svoj široko koncipovaný súhlas s poskytnutím (aj citlivých) údajov neurčitému tretím subjektom, a to aj do zahraničia, na ktoré sa ani nevzťahuje povinnosť ich ochraňovať v súlade so zákonom o bankách alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Takto môže dôjsť k zneužitiu chránených informácií a citlivých údajov, pričom vopred daný a individuálne nevyjednaný súhlas spotrebiteľa, ktorý o takýchto následkoch preukázateľne nebol poučený, nie je možné považovať za prijateľný. V Zmluve nie je stanovený ani rozsah osobných údajov, s ktorými banka nakladá a ich poskytuje neurčitému okruhu neidentifikovaných subjektov. Súd na podporu týchto záverov poukázal na viaceré rozsudky okresných súdov a Krajského súdu Prešov.

Rovnako neprijateľnou a individuálne nedojednanou je aj rozhodcovská doložka. Žalobkyňa mohla zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa celému predformulovanému obsahu. Nebolo preukázané, žeby ju žalovaný upozornil na zakomponovanú rozhodcovskú doložku, na prípadné riešenie sporov prostredníctvom rozhodcovského, ním jednostranne stanoveného súdu.

Pokiaľ ide o premlčaciu dobu, je pravdou, že niektoré rozhodnutia aj Najvyššieho súdu SR spochybňujú uplatňovanie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby. V tejto súvislosti však súd poukazuje predovšetkým na rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvá komora) zo dňa 22.04.2021 vo veci C-485/19. Súd teda má zato, že nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, vzhľadom na plynutie 10 ročnej objektívnej premlčacej lehoty, ako aj vzhľadom na vyššie odôvodnené plynutie subjektívnej premlčacej doby, premlčaný nie je.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods.1a § 262 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc nepreskúmateľnosť rozsudku a nesprávne skutkové zistenia. Súd prvej inštancie ignoroval rozhodujúcu argumentáciu žalovaného a v odôvodnení rozsudku sa s ňou žiadnym spôsobom nevysporiadal (procesná neprípustnosť žaloby, dostatočné označenie úveru, doba trvania zmluvy, predpoklady na výpočet RPMN, argumentácia žalovaného k neprijateľnosti zmluvných podmienok). Žalovaný namietal uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty. Má za to, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti (označenie druhu spotrebiteľského úveru, uvedenie doby trvania zmluvy, správna výške priemernej hodnoty RPMN, predpoklady na výpočet RPMN). Poplatok za poskytnutie úveru je úplne štandardným poplatkom, ktorý vychádza z kogentnej právnej úpravy ust. § 499 zákona č. 512/1991 Zb. Obchodný zákonník. Súd konštatoval neprijateľnosť poplatku za vedenie úveru na základe ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ a k uvedenému pridal nesprávnu citáciu prechodných ustanovení OZ. Posúdenie rozhodcovskej doložky v predmetnom prípade ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je taktiež vylúčené. Z kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok sú vylúčené neprijateľné zmluvné podmienky individuálne dojednané a taktiež sú z takejto kontroly vylúčené podmienky kopírujúce ustanovenia zákonných predpisov. Okresný súd nesprávne aplikuje na vec ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. V prípade, že by súd I. inštancie aplikoval právne normy Občianskeho zákonníka vzťahujúce sa k premlčaniu na základe tretej vety ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak žalovaný uvádza, že tretia veta je jeho (OZ) súčasťou od 01.04.2015. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu I. inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadрила.

4. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné len sčasti.

5. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

6. V prvom rade je potrebné zaoberať sa namietanou procesnou prípustnosťou žaloby a nemožnosťou aplikácie ustanovenia § 137 písm. c) a d) CSP, ktorú namietal žalovaný.

V prejednávanej veci predmetom konania je spotrebiteľský spor upravený ustanoveniami § 290 a nasl. CSP.

V spotrebiteľských sporoch Civilný sporový poriadok v ustanovení § 298 umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná. Ak Civilný sporový poriadok v ust. § 298 umožňuje súdu v rozsudku aj bez návrhu vysloviť neprijateľnosť určitej zmluvnej podmienky a dokonca v prípade uloženia povinnosti vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie priamo ukladá povinnosť uviesť vo výroku rozsudku znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, je nepochybné, že žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je prípustným prostriedkom ochrany práv spotrebiteľa.

V súvislosti argumentáciou žalovaného o procesnej neprípustnosti žaloby je potrebné taktiež poukázať aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo 127/2017 z 30.1.2019, v ktorom Najvyšší súd uviedol: „V preskúmvanej veci je predmetom konania žaloba, ktorou sa žalobcovia domáhajú určenia neprijateľnosti podmienky uvedenej v bode 4.6. úverovej zmluvy uzavretej s predchodcom žalovanej (Dexiou banka Slovensko a. s.) a zároveň neplatnosti dotknutého ustanovenia zmluvy (ide o absolútnu neplatnosť, ktorá pôsobí priamo zo zákona). Z hmotného práva okrem iného vyplýva všeobecná zásada, že spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t. j. neprijateľné podmienky (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia

zmluvy). Z dikcie citovaného ustanovenia možno vyvodíť povinnosť dodávateľa, podľa ktorej nesmie v spotrebiteľských zmluvách používať neprijateľné podmienky, čomu korešponduje právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Ako procesný prostriedok ochrany tu slúži práve žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. ... Základným atribútom určovacej žaloby v zmysle citovaného ustanovenia (137 písm. c/ CSP, pozn. odv. súdu) je, že predmetom žaloby musí byť určenie (ne)existencie práva (má sa na mysli vlastníckeho práva, práva nájmu a pod.), čo v tejto žalobe absentuje. Uvedená žaloba vychádza z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je teda založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Výsledkom prijatým na základe takejto žaloby, sa priamo nedeclaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Rozdiel v porovnaní s určovacou žalobou je ďalej v tom, že žalobu o neprijateľnosť zmluvnej podmienky možno uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy. Úplne odlišný v porovnaní s určovacou žalobou je aj účel, ktorému má uvedená žaloba slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky). Dovolací súd dospieva preto k záveru, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby patriaci spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.“

7. Sporové strany dňa 9.11.2010 uzatvorili štandardnú formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere v súlade s ustanoveniami v tom čase účinného zákona o spotrebiteľských úveroch. Tento právny predpis v ust. § 9 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spájal sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Prvoinštančný súd bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru odôvodnil absenciou druhu úveru, hodnoty RPMN a celkovou výškou, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť, predpokladov na výpočet RPMN, priemernej RPMN, výšky splátky a doby trvania zmluvy.

8. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces treba zdôrazniť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

9. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí Vetrenko v. Moldavsko z 18. mája 2010 uviedol: „...jednou z požiadaviek článku 6 Dohovoru na vnútroštátne súdy je, aby sa zaoberali najdôležitejšími argumentmi vznesenými účastníkmi konania a aby uviedli dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Hoci rozsah, v ktorom sú súdy povinné uviesť dôvody sa môže meniť v závislosti od osobitných okolností prípadu, opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zjavne svojvoľné (arbitrárne) zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu.“
Za arbitrárne zaoberanie sa argumentmi možno považovať napríklad konštatovanie súdu, že argumenty účastníka sú nesprávne alebo irelevantné, bez toho, aby súd dostatočne vysvetlil, prečo ich považuje za nesprávne alebo irelevantné.

Ústavný súd SR k požiadavke preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia uviedol nasledovné: „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04).

10. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný poukázať a dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich.

Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolateľ opodstatnene namietal nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že prvoinštančný súd v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 a 3 CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovaným, týkajúcimi sa najmä judikatúry Najvyššieho súdu SR.

Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. V prejednávanej veci žalovaný k jednotlivým náležitostiam podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktorých absenciu tvrdila žalobkyňa, argumentoval s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Konkrétne k náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. a) ZoSÚ, t.j. druh úveru, žalovaný poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn.7Cdo/241/2020 zo dňa 28.2.2022, k náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, t.j. doba trvania a termín konečnej splatnosti, žalovaný poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 2Cdo/69/2020 zo dňa 30.11.2021, k náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, t.j. RPMN a predpoklady pre jej výpočet, žalovaný poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24. 02. 2021. Uvedené rozhodnutia sú publikované Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a súd prvej inštancie sa s nimi nijakým spôsobom nevysporiadal a nevysvetlil svoj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, čo má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Otázka označenia úveru ako aj doby trvania úveru už bola v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu jednoznačne ustálená, a to aj citovanými rozhodnutiami.

K obligatórnej náležitosti spočívajúcej v uvedení všetkých predpokladov pre výpočet RPMN odvolací súd dopĺňa, že rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-448/17, na ktorý poukázal prvoinštančný súd je na daný prípad neaplikovateľný, nakoľko sa týka revolvingového úveru, ktorý údaj o RPMN neobsahoval vôbec a v zmluve bol uvedený iba matematický vzorec výpočtu RPMN, ktorý nebol doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu. Poukazovanie na neaplikovateľné rozhodnutie Súdneho dvora, ktoré tvorí gro právnej argumentácie súdu k tejto námietke, robí napadnuté rozhodnutie aj v tejto časti nepreskúmateľným. Na tomto mieste je tiež potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-677/23 zo dňa 23.1.2025 (vydaný až po rozhodnutí súdu prvej inštancie), podľa ktorého „Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90, sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.“ V zmysle záverov Súdneho dvora uvedených v tomto rozhodnutí by bolo možné považovať úvahu súdu prvej inštancie o absencii predpokladov pre výpočet RPMN za správnu, avšak aj tu bude potrebné vysvetliť odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Odvolací súd v tomto štádiu konania k absencii predpokladov pre výpočet RPMN nateraz, vzhľadom na nedostatok odôvodnenia, nemôže zaujať záväzný právny záver.

12. Prvoinštančný súd vyjadril pochybnosti ohľadom správnosti výpočtu RPMN vzhľadom na to, že v zmluve bola uvedená výška 59 splátok, pričom celkový počet splátok je 60. Ďalej však už túto úvahu nerozviadol a nevysvetlil, z čoho konkrétne vychádzajú pochybnosti o správnosti výšky RPMN, ak počet splátok je jednoznačne daný (60) a výška splátky je jasne dohodnutá na 74,60 Eura. Potrebné je taktiež dať do pozornosti ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, podľa ktorého sa poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov len vtedy, ak je RPMN uvedená nesprávne iba v neprospech spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu na základe vykonaného dokazovania nemožno dospieť k jednoznačnému záveru o nesprávnej výške RPMN, a už vôbec nie, či RPMN by mala byť uvedená v neprospech alebo v prospech spotrebiteľa. Preto je záver súdu I. inštancie o nesprávnej výške RPMN predčasný a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

13. V bode 6 odôvodnenia súd prvej inštancie poukazuje aj na absenciu náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami

spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. K tejto náležitosti ďalej v bode 10, kde polemizuje o správnosti výšky RPMN uvádza, že prvá až predposledná splátka boli dohodnuté vo výške 74,60 EUR a posledná anuitná splátka mala byť bankou vypočítaná na základe priebehu splácania úveru. Viac k otázke uvedenia náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ prvoinštančný súd neuvádza. Súd prvej inštancie mal zrejme za to, že neuvedenie presnej výšky poslednej splátky má za následok en bloc nesplnenie podmienky vyžadovanej ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ. Ani tu však prvoinštančný súd neuviedol konkrétny dôvod, prečo považuje neuvedenie presnej výšky poslednej splátky za nesplnenie podmienky podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, ak zmluva obsahuje údaj o výške prvej až päťdesiatej deviatej splátky, a výška poslednej splátky sa dá vypočítať z ostatných údajov v zmluve uvedených. Výška poslednej splátky je 74,79 EUR, t.j. rozdiel oproti ostatným splátkami je 0,19 EUR, čo pre spotrebiteľa nepredstavuje žiadne ekonomické zaťaženie a nie je to ani informácia, ktorá by ovplyvnila ekonomickú výhodnosť úveru a ktorá by mohla mať vplyv na rozhodnutie spotrebiteľa zmluvu uzavrieť. Podľa názoru odvolacieho súdu to, že v zmluve nie je uvedená výška poslednej splátky, ktorá je zároveň ľahko zisiteľná z ostatných údajov, nie je porušením povinnosti veriteľa uviesť v zmluve výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a takýto postup (ktorý v konečnom dôsledku nijako nezhoršil postavenie žalobkyne a neukrátil ju na jej právach) nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

14. Ďalším dôvodom, pre ktorý prvoinštančný súd vyhodnotil poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov je absencia náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. y) ZoSÚ, t.j. priemerná hodnota RPMN. Tu odvolací súd konštatuje, že aj túto náležitosť je potrebné považovať sa uvedenú.

Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. y), veľa za bodkočiarkou ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa ust. § 2 ods. 1 vyhl. MF SR č. 289/2010 Z.z. sa na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky zverejnia informácie o údajoch najneskôr v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí príslušného kalendárneho štvrtroka.

V prejednávanej veci boli údaje o priemernej RPMN zverejnené dňa 27.10.2010 a úverová zmluva bola uzavretá dňa 9.11.2010, t.j. v lehote 15 od zverejnenia potrebných údajov, preto za príslušný kvartál je potrebné považovať 2. štvrtrok roka 2010, kedy bola hodnota RPMN pri ostatných úveroch vo výške od 1 500 EUR do 6 500 EUR pri splatnosti od 1 do 5 rokov v hodnote 19,96 %.

Priemerná RPMN je teda uvedená v správnej výške. Zároveň však treba dodať, že ani nesprávne uvedenie priemernej RPMN by nemalo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Najvyšší súd v uznesení sp.zn. 6Cdo/152/2022 zo dňa 13.2.2025 vyslovil názor, v zmysle ktorého nesprávne uvedenie priemernej hodnoty RPMN nemá za následok bezúročnosť ani bezpoplatkovosť úveru. Najvyšší súd v tejto súvislosti uviedol: „Ak totiž zákonodarca následok v podobe bezúročnosti a nespôplateľnosti úveru spojil (okrem iných v zákone uvedených prípadoch) len s absenciou (absolútnym neuvedením) v zmluve oboch údajov, o ktoré sa tu vedie spor (ako RPMN - tu rozumej tej konkrétnej vlastnej konkrétnemu spotrebiteľskému úveru, tak aj priemernej hodnoty RPMN - v tomto prípade do istej miery orientačného údaju o situácii na trhu) a len u RPMN aj s jej nesprávnosťou, pokiaľ je táto v neprospech spotrebiteľa (ktorým neprospechom treba z povahy veci rozumieť výlučne uvedenie nižšej než reálnej miery, keďže len tá v spotrebiteľovi môže vzbudiť dojem o väčšej výhodnosti úveru, než je tomu v skutočnosti a takto ho pomknúť k uzavretiu zmluvy, ktorú by s vedomím odlišnej a preňho nepriaznivejšej reality podľa všetkého buď neuzavrel vôbec alebo by sa prinajmenšom usiloval o korekciu podmienok), z logiky takto nastavenej úpravy aj za argumentu právnej logiky „a contrario“ (opakom) namieste je vyvodiť, že nesprávne uvedenie len priemernej hodnoty RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere (tu bez ohľadu na povahu odchýlky) a podobne tiež nesprávne uvedenie RPMN v spotrebiteľov prospech samo osebe bezúročnosť úveru ani nemožnosť veriteľa žiadať v súvislosti s jeho poskytnutím poplatky nespôsobuje“.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keď sú závery súdu I. inštanacie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. a), f), j), k) a y) ZoSÚ nedostatočne odôvodnené, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia, resp. sú predčasné, odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v časti určenia úveru za bezúročný a bezpoplatkový. V nadväznosti na to v tomto

štádiu konania nie sú splnené podmienky ani pre priznanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

16. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je v Občianskom zákonníku ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka). Súd I. inštancie uviedol dôvody, prečo uplatnený nárok nie je premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe, ale nevysvetlil, ako posudzoval plynutie objektívnej premlčacej doby. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé iba to, že súd aplikoval 10 – ročnú objektívnu premlčaciu dobu.

K posúdeniu plynutia subjektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie, za stavu, že súd dospel k záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, odvolací súd konštatuje, že takto posúdené plynutie subjektívnej premlčacej doby v teoretickej rovine považuje za správne. Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktorá je bezúročná a bez poplatkov, je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2021, sp. zn. 5 Cdo 29/2021).

Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018 (v skutkovo totožnej veci, ktorá bola vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 22Co/53/2017), ktorým Ústavný súd podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré uvedenú skutočnosť potvrdilo aj písomne. Odvolací súd konštatuje, že banka je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Banka pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za dôsledky z porušenia zákonných povinností. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu má vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňuje v rozpore s zákonom, napriek tomu tak postupuje v množstvách ďalších zmlúv.

17. Vo vzťahu k premlčaniu žalovaný v odvolaní namieta aplikáciu noriem Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o obchodnoprávny vzťah.

Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015 vydaného vo veci 3MCdo 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci 8MCdo 13/2014.

Naviac, ani pred účinnosťou tohto ustanovenia nebola aplikácia noriem občianskeho práva na otázku premlčania vylúčená.

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Stále však ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákonom o spotrebiteľských úveroch). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. V danej veci nešlo o typický úver v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale o úver poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon o spotrebiteľských úveroch, a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis.

Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom je potrebné použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2011-10 z 19. 06. 2013 na základe

ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zisteniach a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 Ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľným alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

Niet jednoznačného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi obchodníkmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. Použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

18. Ďalej sa súd I. inštancie zaoberal preskúmaním prijateľnosti jednotlivých zmluvných podmienok.

19. V súvislosti s poplatkom za poskytnutie úveru je potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu z 28. februára 2022 sp. zn. 7Cdo/294/2019 (uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 12/2022), v zmysle ktorého započítanie poplatku za poskytnutie úveru do ročnej percentuálnej miery nákladov je v súlade s § 9 ods. 2 písm. j) v znení účinnom do 31. marca 2015 [písm. k) v znení účinnom od 1. apríla 2015]“ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Najvyšší súd v rozhodnutí R 12/2022 ďalej konštatoval, že „z označenia sporného poplatku vyplýva, že ide o poplatok za poskytnutie úveru, t. j. za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy, a ktoré sú jeho internou záležitosťou a súčasťou jeho nákladov, teda za úkony veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru ako vypracovanie zmluvy a jej uzavretie a pod. Poplatok za poskytnutie úveru teda predstavuje cenu za poskytovanie služby veriteľom, pričom možnosť jeho uplatňovania pripúšťa zákon č. 129/2010 Z. z. a táto možnosť vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ. Nemožno teda v súvislosti s dojednaním poplatku za poskytnutie úveru dospieť k záveru o existencii nekalej zmluvnej podmienke. Nemožno opomenúť tú skutočnosť, že bolo na dovolateľovi, ktorý mohol posúdiť hospodárske dôsledky vyplývajúce zo zmluvy, či ju uzavrie, a ak sa mu poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol v zmluve vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, javil vysoký, nič mu nebránilo obrátiť sa na iný subjekt. Dovolací súd má za to, že nemožno tolerovať, aby dovolateľ, ktorý vopred vedel, že bude musieť zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru a zároveň poznal jeho výšku, zmluvu aj napriek tomu uzavrel, teda s poplatkom a jeho výškou súhlasil, následne zaujal stanovisko, že poplatok predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku“.

Čo sa však týka poplatku za vedenie úverového účtu, tu je potrebné uviesť, že poplatky umožňujúce poskytovateľovi úveru získať objektívne vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady narušujú rovnováhu zmluvných strán. Žalovaný sa snažil navodiť zdanie, že vedenie úverového účtu predstavuje reálnu službu poskytovanú bankou svojim klientom ako plnenie v ich prospech. Žalovaný v konaní nešpecifikoval, aké konkrétne činnosti realizuje pri vedení úverového účtu a či tieto pre klienta môžu byť relevantné. Vo všeobecnosti možno pod vedením úverového účtu rozumieť vedenie evidencie o priebehu čerpania a splácania úveru, čo je súčasť podnikateľskej činnosti v odbore bankovníctva a niet dôvodu žiadať za túto činnosť platby od spotrebiteľa.

Práve poplatky za vedenie či správu úveru (tzv. mesačné paušály) je potrebné považovať za neprijateľné zmluvné podmienky, keďže predstavujú plnenie, ktoré nie je v záujme spotrebiteľa, a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť ako poškodzujúce spotrebiteľa. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými neposkytuje spotrebiteľovi skutočné protiplnenie, ale naopak sú uvedené úkony vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Súdna prax už zaujala stanovisko, že dojednanie poplatku za vedenie účtu a správu úverového účtu je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, pretože vedenie úverového účtu vyplýva z účtovných potrieb samotnej banky, a preto nemôže zaťažovať dlžníka. Len pre doplnenie odvolací súd uvádza, že neprijateľnosť poplatkov za vedenie a správu úverového účtu napokon posúdil výslovným zákazom zakotveným zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách aj samotný zákonodarca.

V čase uzavretia úverovej zmluvy nebolo platné a účinné ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, avšak výpočet neprijateľných zmluvných podmienok v ust. § 53 ods. 4 je len demonštratívny,

preto súd nič nebráni posúdiť ako neprijateľnú aj takú zmluvnú podmienku, ktorá nie je explicitne uvedená v tomto ustanovení.

Neprijateľnosť poplatku za vedenie úverového účtu bola vyslovená aj rozsudkom Najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo/212/2021 zo dňa 30.11.2022, ku ktorému Najvyšší súd uviedol, že: „Aj druhú dovolateľom nastolenú dovolaciu otázku súdy nižších inštancií vyriešili v súlade so skutkovým stavom prejednávaného sporu. Z obsahu ich rozhodnutí vyplýva, že značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa vyvolaná neprijateľnou zmluvnou podmienkou dohodnutou v čl. IX. bode 2 Zmluvy o úvere je daná chýbajúcim protiplnením. Žalovaný sa snažil navodiť zdanie, že vedenie úverového účtu predstavuje reálnu službu poskytovanú bankou svojim klientom ako plnenie v ich prospech. Z obsahu činností, ktoré banka realizuje pri vedení úverového účtu uvedených v dovolaní (bod 3.2. tohto rozhodnutia dovolacieho súdu) vyplýva, že pre klienta môže byť relevantné a mať reálny význam iba možnosť on-line uhrádzania mimoriadnych splátok bez poplatku, ak klient vôbec využíva a má prístupnú možnosť on-line komunikácie, čo v prejednávanom spore skutkovo zistené nebolo. Všetky tam uvedené činnosti slúžia potrebám peňažného ústavu (starostlivý dlžník si obvykle vedie vlastnú evidenciu svojo dlhu a jeho splácania).“

20. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky spočívajúcej v súhlase so spracovaním osobných údajov je daná aj časovou neobmedzenosťou tohto súhlasu. Takýto časovo neobmedzený súhlas po ukončení platnosti zmluvy, je nutné vyhodnotiť ako zjavne neodôvodnený, bez akéhokoľvek rozumného základu, ktorý zavádza hrubú nevyváženosť zmluvnej podmienky vo vzťahu k právam spotrebiteľa, a zjavne sa prieči aj účelu spracúvania osobných údajov, ktorým v zmysle zmluvy sú účely súvisiace s podnikateľskou činnosťou banky a účely riadneho plnenia ustanovení zmluvy.

Čo sa týka odvolateľnosti súhlasu, je treba uviesť, že možnosť odvolať súhlas nie je neobmedzená, a je podmienená tým, že dlžník musí preukázať poskytnutie jeho osobných údajov v rozpore so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou. Spotrebiteľia vo všeobecnosti nemajú ani vedomosť o tom, kedy a komu banka poskytla ich osobné údaje a takéto presúvanie dôkazného bremena ohľadom preukazovania neoprávneného poskytovania osobných údajov na spotrebiteľa je preto neprípustné. V danom prípade je možnosť odvolania súhlasu iba formálna a vytvára len ilúziu o jej vyváženosti.

Odvolačný súd nespochybňuje skutočnosť, že banke vyplýva zo zákona o bankách povinnosť poskytovať informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky, ktoré sú predmetom bankového tajomstva tretím osobám, a to so súhlasom klienta alebo aj bez jeho súhlasu (osobám v citovanom zákone taxatívne vymenovaným). Súčasne však banka túto svoju zákonnú povinnosť nemôže vykonávať tak, že sama určí pomerne široký okruh subjektov, ktorým so súhlasom klienta poskytne bankové doklady a informácie a klient pod hrozbou straty možnosti získať spotrebiteľský úver spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu takéto ustanovenie podpíše.

21. K určeniu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky žalovaný v odvolaní poukazuje na ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktorý zakladá bankám povinnosť ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

Zákon o bankách síce ukladá bankám povinnosť predložiť návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, avšak za splnenia dvoch podmienok, a to, že spotrebiteľovi musí byť jasne daná možnosť návrh odmietnuť a musí byť preukázateľne poučený o dôsledkoch rozhodcovskej doložky.

Žalovaný síce formálne dal žalobkyni možnosť v zmluvnom texte označiť, či rozhodcovskú doložku prijíma alebo nie, avšak táto možnosť sa javí ako formálna. V texte rozhodcovskej doložky je uvedené, že „Dlžník/Spoludlžník podpisom tejto zmluvy vyjadruje svoj súhlas s rozhodcovskou doložkou.“ Uvedené vyhlásenie dlžníka je v rozpore s možnosťou odmietnutia rozhodcovskej doložky. Takýto spôsob predloženia návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy dojednaná rozhodcovskej doložky je zmätočný a nejednoznačný. Je zrejmé, že zmluva bola vopred pripravená žalovaným ako bankou a žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť do obsahu zmluvy zasahovať. Ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, zdá sa byť spravodlivé vykladať ich v neprospech toho, kto ich v zmluve použil. Zmyslom tohto princípu je neumožniť strane naformulovať v zmluve ustanovenie pripúšťajúce viacvýznamový výklad a následne v zlej viere zneužiť mnohoznačnosť tohto ustanovenia na úkor záujmov druhej zmluvnej strany. Rozumným sa preto zdá postulát, podľa ktorého tvorca zmluvy, ktorý argumentuje neurčitým ustanovením pripúšťajúcim viacero možných výkladov, musí sám preukázať,

že nekoná v zlej viere a že medzi stranami bol skutočne konsenzus na tvorcom zmluvy tvrdenom význame, a nie naopak (nález Ústavného súdu SR z 19. júna 2008, sp. zn. I. ÚS 243/07). Uvedenú zásadu prebral zákonodarca aj priamo do textu Občianskeho zákonníka, kde sa v ust. § 54 ods. 2 uvádza, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. S poukazom na toto ustanovenie ako aj na citovaný nález Ústavného súdu SR je v prípade nejasného výkladu tohto zmluvného ustanovenia použitý výklad, v zmysle ktorého spotrebiteľovi nebola daná možnosť voľby rozhodcovskú doložku odmietnuť, ale že podpisom úverovej zmluvy vyjadril s rozhodcovskou doložkou súhlas.

Navyše žalovaný v konaní nepreukázal, že v zmysle ust. § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách poučil žalobkyňu o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy. Žalovaný teda pri formulovaní tejto zmluvnej podmienky nepostupoval v zmysle ustanovení zákona o bankách, ani nepreukázal jej individuálne dojednanie, a preto táto podmienka nie je vyňatá spod súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok.

22. Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch III. v časti o určenie neprijateľnosti poplatku za vedenie úveru vo výške 1,99 EUR mesačne a vo výrokoch IV. a V. ako vecne správny potvrdil, vo výroku III. v časti o určenie neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru vo výške 60 EUR podľa ust. § 388 CSP zmenil a žalobu v tejto časti zamietol, a vzhľadom na vyššie uvedené závery vo zvyšku rozsudok súdu I. inštancie zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

23. Úlohou súdu I. inštancie po vrátení veci bude opätovne posúdiť uplatnený nárok žalobkyne o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vydanie bezdôvodného obohatenia, a to vo vyššie naznačených intenciách a s ohľadom na záväzné právne názory odvolacieho súdu vyjadrené vyššie, pričom svoje rozhodnutie s poukazom na ustanovenie § 220 CSP náležite odôvodní.

Záverom odvolací súd dáva do pozornosti, že vzhľadom na určenie neprijateľnosti poplatku vo výške 1,99 EUR mesačne, má žalobkyňa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia minimálne v tomto rozsahu.

24. V novom rozhodnutí súd I. inštancie rozhodne aj o nároku na náhradu trov celého konania, vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).